

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Actuele ontwikkelingen voor de financiële positie	5
3. Uitgangspunten begroting 2019-2022	9
4. Nieuwe uitgaven 2019-2022	11
5. Conclusies en besluitvorming	19
Bijlage:	
Gewenste nieuwe uitgaven 2019-2022	21

1. Inleiding

Hierbij bieden wij u de Perspectievennota 2018 aan.

In deze nota schetsen wij u een actueel beeld van de financiële stand van zaken, voor zover dat mogelijk is.

In deze Perspectievennota doen we u verder voorstellen voor een aantal uitgangspunten voor de op te stellen begroting 2019-2022. Hiermee kunt u vooraf sturing geven aan het proces van de opstelling van de programmabegroting.

Naast de schets van het meerjarenperspectief gaan we in deze Perspectievennota ook in op nieuwe uitgaven die noodzakelijk dan wel gewenst zijn. Uitgangspunt daarvoor zijn de in de meerjarenbegroting voor het jaar 2019 geraamde middelen voor nieuwe uitgaven.

Deze middelen bestaan uit € 200.000 structureel geld plus € 200.000 incidenteel. Ter voorbereiding op de begroting 2019 maakt u nu keuzes voor het jaar 2019.

In elke volgende Perspectievennota kunt u via deze systematiek opnieuw keuzes maken voor het volgende jaar.

2. Actuele ontwikkelingen voor de financiële positie

In dit hoofdstuk schetsen we actuele ontwikkelingen op financieel gebied en actualiseren we de financiële stand van zaken. Uitgangspunt zijn daarbij de begroting 2018-2021 en de eerste wijziging daarop zoals deze door de raad op 10 november 2017 is vastgesteld.

Met de meeste van deze ontwikkelingen is in het onlangs gepresenteerde coalitieakkoord “Tiel in balans” al rekening gehouden. In deze Perspectievennota lichten we ze nog eens extra toe.

Algemene uitkering

Nadat het regeerakkoord van het nieuwe kabinet Rutte was verschenen werd al snel duidelijk dat er ook voor de gemeenten betere tijden zouden aanbreken. Na het verschijnen van de zogenaamde Startnota d.d. 3 november 2017 en de decembercirculaire hebben we u in een informatienota geïnformeerd over de gevolgen voor Tiel.

In het Interbestuurlijk Programma (IBP) hebben Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen afspraken over de grote maatschappelijke opgaven waar Nederland de komende periode voor staat. Hierbij kan gedacht worden aan: klimaat, toekomstbestendig wonen, regionale economie, vitaal platteland, sociaal domein, migratie, problematische schulden en goed bestuur.

In het IBP zijn afspraken gemaakt over zogenaamde ‘Enveloppegeden’. Het Rijk heeft middelen opgenomen voor bovengenoemde maatschappelijke opgaven. Deze middelen worden “enveloppen” genoemd in de maartcirculaire en worden via zogenaamde decentralisatie-uitkeringen beschikbaar gesteld. Op basis van het IPB gaat het Rijk er wel vanuit dat gemeenten ook een bijdrage gaan leveren, welke bekostigd moet worden vanuit de algemene uitkering. Gemeenten kunnen een beroep doen op de decentralisatie-uitkering (extra middelen) waarbij dan wel een eigen bijdrage moet worden geleverd.

Als wij dus aanspraak willen maken op de decentralisatie-uitkeringen moeten wij ervoor zorgen dat wij zelf ook middelen in kunnen zetten. De stijging van de algemene uitkering kan hiervoor gebruikt worden.

Het is nu nog onduidelijk wat dit gaat betekenen voor de afzonderlijke gemeenten. De verwachting is dat pas op zijn vroegst bij de septembercirculaire 2018, maar meer waarschijnlijk pas bij de decembercirculaire 2018 hier duidelijkheid over bestaat.

We kunnen nu dus nog niets hiervoor opnemen, dat zal pas bij de Perspectievennota 2019 mogelijk zijn.

De afspraken van het IBP zijn vertaald in een extra circulaire, de maartcirculaire. Op basis daarvan en de ontwikkeling van een aantal maatstaven hebben we een nieuwe berekening kunnen maken van de extra middelen die we ten opzichte van onze begroting ontvangen. Met name in de jaren 2018-2020 is het voordeel kleiner dan in de informatienota was opgenomen, dit komt door lagere maatstaven, vooral een lager aantal bijstandsuitkeringen.

In onderstaande tabel ziet u welke bedragen extra beschikbaar komen, afgezet tegen de bedragen die in de informatienota waren opgenomen:

Bedragen x € 1.000	2018	2019	2020	2021	2022
Extra accres volgens informatienota januari 2018	650	1.787	2.308	2.510	Niet berekend
Extra accres volgens maartcirculaire	140	809	1.624	2.370	3.663

Een volledig nieuwe berekening van de algemene uitkering kunnen we maken nadat de meicirculaire is verschenen. Deze komt echter te laat om in deze Perspectievennota nog te kunnen verwerken. Het is ons voornemen om de gevolgen van de meicirculaire te verwerken in een informatienota die we nog voor de raadsbehandeling van deze Perspectievennota aan u toesturen.

Budgetten sociaal domein

Bij de jaarrekening 2016 hebben we moeten rapporteren over een tekort op met name de Jeugdzorg. Op basis van de kwartaalrapportages tot nu toe verwachten we ook over 2017 een tekort. Ondanks de maatregelen die we hebben genomen in de begroting 2018 zullen we er rekening mee moeten houden dat er sprake is van een structureel tekort op sociaal domein. Dat tekort kan niet meer worden gedekt uit de reserve Sociaal Domein want deze zal na de afsluiting van 2017 nihil zijn.

Vooralsnog gaan we er van uit dat we op het sociaal domein rond de € 1,0 miljoen structureel tekort gaan komen. Wij realiseren ons dat hier sprake is van een grove schatting, die is gebaseerd op de Q4 rapportage (waarin nog niet alle elementen die onderdeel uitmaken van de kosten volledig zijn verwerkt) plus de bezuinigingsmaatregelen die bij de begroting 2018 zijn genomen. Naast de situatie zoals we die tot nu toe kenden kunnen de volgende ontwikkelingen ook invloed hebben op de uitkomst hiervan:

1. Herverdeling integratie-uitkering

Vanaf 2019 zal de huidige integratie-uitkering sociaal domein onderdeel gaan uitmaken van de algemene uitkering. Het is de verwachting dat dit met een herverdeling gepaard zal gaan. Gelet op onze tekorten zou een positief herverdeeleffect verwacht mogen worden. De verwachting is dat hierover in de meicirculaire meer bekend wordt.

2. Dekking volumestijgingen

Een gevolg van de integratie van sociaal domein in de algemene uitkering is dat vanaf 2020 volumestijgingen in het sociaal domein betaald moeten worden uit het accres, dus uit bovengenoemde extra algemene uitkering. Met name bij de Wmo worden a.g.v. de vergrijzing toenemende kosten verwacht. Een volumestijging daar van bijv. 3% kost al ruim € 200.000.

3. Invoering abonnementstarief

In het Regeerakkoord is opgenomen, dat de huidige bijdragesystematiek Wmo per 1 januari 2019 wordt vervangen door een abonnementstarief. Om deze vereenvoudiging en verlaging te betalen is een bedrag toegevoegd aan de algemene uitkering. De wijziging van de systematiek heeft tot gevolg, dat de eigen bijdrage Wmo wordt verlaagd, hetgeen een nadeel is voor onze begroting.

Daarnaast is de verwachting dat de wijziging van de bijdragesystematiek een aanzuigende werking heeft.

4. Voorziening knelpunten sociaal domein

In het IBP is afgesproken om een tijdelijke voorziening te treffen voor gemeenten die geconfronteerd worden met een stapeling van tekorten bij de uitvoering van taken in het sociaal domein. De omvang van de voorziening is € 200 miljoen. Over de verdeling van de middelen zal meer informatie worden gegeven in de septembercirculaire. Wellicht dat dit voor Tiel een eenmalig voordeel zal opleveren.

Afschaffing precariobelasting voor kabels en leidingen

Op 21 maart 2017 heeft de Eerste Kamer ingestemd met de wet die voorziet in de afschaffing van de mogelijkheid om precariobelasting te heffen van nutsbedrijven voor kabels en leidingen. De wet voorziet in een overgangstermijn van 5 jaar. Gedurende die 5 jaar mogen de tarieven niet verhoogd worden.

In Tiel heffen we deze belasting voor gas- en elektriciteitsleidingen. De opbrengst van de gasleidingen hebben we als structurele dekking in de begroting zitten voor een bedrag van € 1.255.000. Voor de elektriciteitsleidingen loopt nog steeds een beroepsprocedure en de inkomst daarvan hebben we niet in de begroting opgenomen.

We zullen dus sowieso vanaf 2022 een bedrag van € 1.255.000 gaan missen in de begroting.

Nieuwe begrotingen Gemeenschappelijke Regelingen

Rond deze periode komen de begrotingen 2019 van de Gemeenschappelijke Regelingen waarin we deelnemen binnen. Uit deze begrotingen blijkt dat we rekening moeten houden met hogere bijdragen dan in de begroting 2018-2021 is geraamd. Voor een deel hebben deze te maken met de reguliere loon- en prijsstijgingen, waarvoor we gecompenseerd worden, maar voor een deel gaat het ook om andere stijgingen.

Hoewel we over deze begrotingen uiteraard nog onze zienswijze kunnen indienen moeten we er vanuit gaan dat in elk geval een deel van de voorgestelde verhogingen doorgang zal vinden.

Op basis van de informatie die we nu hebben moeten we rekening houden met de volgende verhogingen, voor zover het niet gaat om reguliere loon- en prijsstijgingen of in de dekking op andere wijze is voorzien.

Veiligheidsregio Gelderland-Zuid: € 12.000

De veiligheidsregio heeft naast een reguliere stijging van 2% ook een aantal onvermijdelijke nieuwe uitgaven in de begroting 2019-2022 opgenomen. De kosten hiervan bedragen voor Tiel bijna € 12.000.

GGD Gelderland-Zuid: € 64.000

Deze stijging is met name bedoeld voor Veilig Thuis. Wellicht kan de dekking (deels) gevonden worden in een hogere uitkering die centrumgemeente Nijmegen gaat ontvangen;

Regio Rivierenland: € 60.000

Oorzaak van deze stijging is vooral het opzeggen van de huur van de GGD Gelderland-Zuid van het pand dat eigendom is van de Regio. Op dit moment wordt een ruil van panden tussen de ODR en de Regio onderzocht. Wellicht dat dit een (gedeeltelijke) oplossing biedt. Daarnaast een sterkere stijging van de salarislasten 2018 dan in de begroting 2018 was voorzien.

Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe: € 97.000

BWB heeft een eerste begrotingswijziging 2018 ingediend, deze is opgenomen in onze 1^e voortgangsrapportage 2018 en werkt zo door in het saldo 2019-2022. Daarnaast zijn in de begroting 2019 enkele aanpassingen verwerkt, waaronder de structurele lasten voor de AVG (algemene verordening gegevensbescherming).

Belastingsamenwerking Rivierenland: € 56.000

De BSR heeft te maken met een aantal nieuwe wettelijke verplichtingen en kosten die door het Rijk in rekening worden gebracht. Daarnaast moet worden geïnvesteerd in nieuwe software om de dienstverlening op peil te houden.

Werkzaam Rivierenland: € 154.000, € 376.000 en € 196.000 voordelig in resp. 2019, 2020 en structureel vanaf 2021

De begroting 2019-2022 van Werkzaam kent een aantal afwijkingen ten opzichte van vorige jaren. De belangrijkste voor onze begroting is lagere kosten van bedrijfsvoering. Dit leidt tot een structurele besparing van kosten.

Structurele gevolgen 1^e voortgangsrapportage

In de 1^e voortgangsrapportage 2018, die u tegelijk met deze Perspectievennota wordt aangeboden, hebben we de meerjarige effecten verwerkt van de jaarrekening 2017 en ontwikkelingen die na de opstelling van de begroting zijn opgetreden.

De structurele gevolgen van deze voortgangsrapportage zijn € 560.000 negatief, deze nemen we nu mee in het meerjarenperspectief.

Coalitieakkoord 2018-2022 Tiel in Balans

In het coalitieakkoord 2018-2022 is een aantal van bovengenoemde ontwikkelingen al meegenomen. Daarbij is uitgegaan van de kennis van dat moment. In deze Perspectievennota actualiseren we deze. Dit betreft met name aanvullingen op de begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen en de structurele gevolgen van de 1^e voortgangsrapportage. Ook hebben we in het coalitieakkoord nieuwe uitgaven en investeringen opgenomen. Ook deze nemen we nu mee in het financieel perspectief in hoofdstuk 5. Deze nieuwe uitgaven zullen we ook verwerken in de Programmabegroting 2019-2022, die we na het vaststellen van deze Perspectievennota zullen gaan opstellen.

3. Uitgangspunten begroting 2019-2022

Bij de opstelling van de begroting wordt altijd een aantal uitgangspunten gehanteerd. Het is goed om deze vast te stellen voordat met de daadwerkelijke opstelling van de begroting wordt begonnen. Wij sluiten ons, net als Culemborg en Geldermalsen, voor zover van toepassing zoveel mogelijk aan bij de uitgangspunten die ook in de begroting van de Bedrijfsvoeringsorganisatie West-Betuwe (BWB) worden gehanteerd.

Loon- en prijspeil

In de begroting 2019 houden wij voor 2019 een prijsontwikkeling aan van 2%. Dit is een aanname op basis van de ramingen van het CPB.

Ook de investeringen waarvan de kredieten eerder al zijn vastgesteld zullen we indexeren.

Uit analyse blijkt dat de loonkosten 2018 gemiddeld met 3% stijgen t.o.v. 2017. Daarbij is rekening gehouden met de huidige cao gemeenteambtenaren, die afloopt per 31 december 2018, en met de laatst vastgestelde sociale premies.

Voor 2019 gaan wij er van uit dat de per 1 januari 2019 vast te stellen cao plus de ontwikkelingen van de sociale premies opnieuw leiden tot een stijging van de loonkosten met 3% t.o.v. 2018.

Rente

In de begroting hanteren we een rekenrente. Deze rente wordt onder andere toegerekend aan investeringen die we afschrijven en vergoedingen van grondexploitatieprojecten aan de algemene middelen.

De rekenrente is niet gelijk aan de marktrente, maar sluit aan bij de gemiddelde rente die we betalen voor leningen die in het verleden zijn gesloten. De afgelopen jaren is de rente zeer laag geweest en het ziet er niet naar uit dat deze snel weer zal gaan stijgen. Daardoor is de gemiddelde rente die wij nu betalen ook lager geworden. In de begroting 2018 hebben wij de rekenrente al verlaagd naar 1,5%.

Daar komt bij dat op grond van het nieuwe Besluit Begroting en Verantwoording er scherpere eisen worden gesteld aan de rentetoe rekening. Deze mag maximaal 0,5% afwijken van de marktrente. Een verdere daling ligt daarom voor de hand.

Dit heeft geen directe gevolgen voor de begroting, daarvoor is bepalend wat we daadwerkelijk aan rentekosten op de markt betalen.

Wel kan, uitgaande van een bepaald bedrag aan beschikbare structurele middelen (bijv. de 2 ton die jaarlijks beschikbaar is voor structurele nieuwe uitgaven) met een lage rente meer geïnvesteerd worden dan bij een hoge rente.

Wij doen u in deze Perspectievennota nog geen voorstel om een nieuwe rekenrente vast te stellen, omdat we pas na de doorrekening van alle budgetten in de begroting 2019 de rente kunnen berekenen. Vooralsnog gaan we, ook bij de berekening van de jaarlasten voor nieuwe uitgaven in het volgende hoofdstuk, uit van 1,5%.

Woning- en inwoneraantallen

Gezien het aantal verleende bouw- en sloopvergunningen op dit moment gaan we er vanuit dat het aantal woningen dit jaar zal toenemen met 101 tot een totaal aantal van 18.170. Voor de jaren daarna gaan we uit van de helft van de laatst vastgestelde woningbouwprognose

Het aantal inwoners per 1-1-2018 bedroeg 41.482. Voor 2019 ramen we dit aantal op 41.567.

De ontwikkeling van bovengenoemde maatstaven vormen de basis voor de raming van andere maatstaven die bepalend zijn voor de berekening van de algemene uitkering.

Stijging tarieven algemene heffingen

Zoals bekend gaan wij voor de tariefstijging van de algemene heffing uit van het werkelijke inflatiepercentage van het voor-voorafgaande jaar, dus voor 2019 is dat het percentage uit 2017. Het voor 2017 vastgestelde consumentenprijsindexcijfer is 1,4. We stellen dan ook voor om in de begroting 2019 uit te gaan van stijging van de tarieven met 1,4%. De formele vaststelling van de nieuwe tarieven wordt uiteraard bij of direct na de begrotingsbehandeling via afzonderlijk raadsvoorstel aan u voorgelegd.

4. Nieuwe uitgaven 2018-2021

Elk jaar inventariseren wij ten behoeve van de Perspectievennota de gewenste nieuwe uitgaven voor de komende jaren. In dit hoofdstuk beschrijven wij deze wensen.

In onze meerjarenbegroting nemen wij per jaar een bedrag op van € 200.000 incidenteel en € 200.000 structureel voor nieuwe uitgaven en tegenvallers. De besteding van deze middelen kunnen we nu gaan vastleggen.

Bij de beoordeling van de geïnventariseerde noodzakelijke en gewenste nieuwe uitgaven hebben we onderscheid gemaakt in twee hoofdcriteria:

1. onvermijdelijk
2. politiek/bestuurlijk gewenst

In dit hoofdstuk stellen we u voor om de onvermijdelijke nieuwe uitgaven in elk geval op te nemen in de begroting 2019-2022. We hebben ons daarbij beperkt tot zaken die wat ons betreft echt onvermijdelijk zijn, dat wil zeggen dat er ongelukken gebeuren als we dit niet doen.

In een aantal gevallen hebben we beschreven waarom we ondanks een wettelijke plicht of instandhouding van beleid toch voorstellen om de wens niet als onvermijdelijk te beschouwen.

Vervolgens blijft er nog een bedrag over waaruit de politiek/bestuurlijk gewenste nieuwe uitgaven kunnen worden betaald.

Een totaaloverzicht van alle nieuwe uitgaven vindt u terug in de bijlage.

Onvermijdelijke nieuwe uitgaven.

Buurtbemiddeling € 11.200 structureel

Buurtbemiddeling wordt sinds enige jaren ingezet om overlast en ruzies tussen burens te verminderen. Uit de evaluaties van de laatste twee jaar is gebleken dat er een toename te zien is in de inzet van het instrument buurtbemiddeling. Ook blijkt hieruit dat dit een effectief instrument is. In circa 75 % van de gevallen worden de problemen structureel opgelost. In 2017 zijn er 34 aanvragen om buurtbemiddeling in behandeling genomen. Hiervan zijn er 23 (positief) afgerond. Vanaf 2016 kunnen niet alleen de huiseigenaren en particuliere huurders gebruik maken van Buurtbemiddeling, maar ook de huurders van Kleurrijk Wonen. (kosten hiervoor worden door Kleurrijk wonen betaald).

Met de komst van de wet aanpak woonoverlast per 1 juli 2017, is buurtbemiddeling een essentieel onderdeel van de aanpak. De mogelijkheden die de wet aanpak woonoverlast bieden kunnen pas worden toegepast als andere interventies geen resultaat hebben gehad. In de toelichting op de wet wordt hierbij specifiek verwezen naar buurtbemiddeling. Te verwachten valt dat rechters de interventies conform de wet aanpak woonoverlast afwijzen indien buurtbemiddeling daarvoor niet heeft plaatsgevonden.

Op verzoek van uw Raad is recent (maart 2018) de APV aangepast om interventies vanuit de wet aanpak woonoverlast toe te kunnen passen.

Op basis van het aantal interventies 2014, 2015, 2016 en 2017 is door ElkWelzijn een offerte opgesteld van € 16.500. In de huidige begroting is structureel een bedrag van € 5.300 opgenomen t.b.v. buurtbemiddeling.

Toezichthouders rechtmatigheid Wmo en Jeugdwet € 10.000 structureel

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor een rechtmatige uitvoering van de Wmo 2015 en de Jeugdwet. Daarmee zijn zij ook verantwoordelijk voor een adequate afhandeling van meldingen van fraude en/of onregelmatigheden. Tot nu is dit vormgegeven door sociale rechercheurs van de Regio Rivierenland aan te wijzen als toezichthouders. Hiermee is een start gemaakt medio 2017. Omdat we op dat moment geen structurele dekking konden regelen via de Perspectievennota hebben we de kosten hiervan in 2017 en 2018 incidenteel gedekt. Wij stellen voor om dit nu te continueren een hiervoor € 10.000 structureel in de begroting op te nemen.

Vervanging trekkenwand Agnietenhof € 350.000 investering

Een bedrijfszekere en veilige theatertechnische hijsinstallatie (trekkenwand) is noodzakelijk om te kunnen blijven voldoen aan de normen van veiligheid. Er zijn steeds meer storingen in de huidige hijsinstallatie. Het eind van de mogelijkheden van vervanging van bestaande onderdelen is in zicht. Er moet een structurele oplossing komen om de veiligheid van artiesten en theatertechnici te kunnen blijven garanderen. Hiervoor is groot onderhoud en gedeeltelijke vervanging van de hijsinstallatie onontkoombaar. Een onderdeel van de investering is het aanbrengen van dubbele remmen op elke motor (45 motoren als onderdeel van de installatie). Dit is nodig om weer te voldoen aan de nieuwe aangescherpte normen voor veiligheid van een up-to-date trekkenwand.

Componenten van de bestaande hijsinstallatie zullen hergebruikt kunnen worden. Er zal een aanvullende investering nodig zijn in de elektrotechnische installatie van de trekkenwand, het dubbele remsysteem op elke motor, software, computer en servers is een bedrag nodig tussen de € 450.000 en € 500.000. De hoogte van het bedrag is afhankelijk van de omvang van het hergebruik. Hiervoor is een onafhankelijk advies van deskundigen nodig. Dit advies wordt in mei 2018 verwacht.

In eerdere begrotingen was al € 145.000 gereserveerd voor de trekkenwand in de begroting. Er zal aanvullend nog € 300-350.000 nodig zijn.

Wij stellen voor om deze extra middelen te dekken uit de reserve vervangingsinvesteringen Agnietenhof. Deze reserve is bedoeld voor vervangingsinvesteringen kleiner dan € 50.000, waarover de Agnietenhof zelf mag besluiten. In de reserve is inmiddels een bedrag beschikbaar van € 911.000. Dit voorstel voor de dekking van de benodigde extra middelen is in strijd met de afspraken zoals deze zijn vastgelegd in het Convenant Cultuurbedrijf Tiel 2018 t/m 2021.

Financiële bijdrage verkeersregelinstallatie N834 € 541.192 investering

In 2019/2020 gaat de provincie Gelderland groot onderhoud uitvoeren op de N834 tussen de komgrens van Tiel en Kerk-Avezaath. Uit toetsing van het kruispunt Bergakker – Hamse Biezen blijkt dat de doorstroming daar binnen enkele jaren tot problemen gaat leiden. Deze problemen komen met name tot stand doordat het verkeer van de Bergakker en de Hamse Biezen moeilijker het kruispunt op kan komen door de vele voertuigen die in de spits rijden. De kans op verkeersongevallen en een verkeersinfarct tijdens de spits is daardoor groter.

De provincie is daarom voornemens om op deze kruising een verkeersregelinstallatie aan te leggen, tegelijk met het voorgenomen groot onderhoud. Deze VRI is in beheer en onderhoud bij de provincie. De provincie vraagt aan wegbeheerders standaard een bijdrage in de kosten voor plaatsing, vervanging en onderhoud van VRI's, naar evenredigheid van het aantal takken op een kruispunt.

De kosten voor uitvoering van de werkzaamheden is door de provincie als volgt geraamd:

Aanleg VRI	€ 999.123
Bijdrage gemeente Tiel	€ 499.562 (50%)

Onderhoud VRI	€ 83.260*
Bijdrage gemeente Tiel	€ 41.630 (50%)

*de onderhoudskosten worden voor 15 jaar afgekocht

Totale bijdrage gemeente Tiel € 541.192. Deze schrijven we af in 15 jaar.

De raad heeft inmiddels ingestemd met deze financiële bijdrage, waarmee dit voorstel onvermijdelijk is geworden.

Regionaal investeringsfonds € 125.000 *incidenteel*

Rivierenland behoort tot de meest kansrijke regio's in Oost-Nederland. Om deze kansen verder te benutten is o.a. het Regionaal Ambitiedocument 2016-2020 opgesteld en door de Raad vastgesteld. Met de regionale ambities wordt ingezet op groei binnen de drie speerpunten; Economie & Logistiek, Agribusiness en Recreatie & Toerisme. Om binnen deze speerpunten (publiek)private projecten te stimuleren en initiatieven uit de samenleving aan te jagen en te cofinancieren, is een Regionaal Investeringsfonds (RIF) ingericht. Op 16 november 2016 heeft de raad met het RIF en de kaders hiervoor ingestemd. Dit past ook geheel in het verder ontwikkelen van FruitDelta Rivierenland waarin de overheid samenwerkt met ondernemers, onderwijs, onderzoek en ondernemende burgers (de O's). Zie voor meer info www.fruitdelta.nl. Voor 2017 en 2018 (via de perspectievennota) zijn voor het RIF bedragen opgenomen in de begroting. Bij de instelling van het RIF is duidelijk geweest dat dit gebaseerd is op een meerjarenperspectief met een meerjarige gemeentelijke bijdrage. De bijdrage bedraagt € 3,- per inwoner. Inmiddels is ook de Economic Board (EB) geïnstalleerd en heeft tweemaal een ronde plaatsgevonden waarin projecten zijn gehonoreerd met een bijdrage uit het RIF. Bij de tweede ronde is duidelijk gebleken dat het RIF meer bekendheid heeft en voldoet aan een behoefte om regionale initiatieven (haalbaarheidsstudies en uitvoeringsprojecten) in de regio te stimuleren en aan te jagen.

Op advies van de EB zijn in de eerste ronde 10 haalbaarheidsstudies en 3 uitvoeringsprojecten gehonoreerd met een totale bijdrage vanuit de RIF van € 156.705 en een totaal projectbudget van € 724.608. In de tweede ronde zijn dit 10 haalbaarheidsstudies en 8 uitvoeringsprojecten met een RIF bijdrage van € 342.220 en een totaalbudget van € 2.068.220. Al met al heeft in deze twee rondes een bijdrage van € 1 uit het RIF geleid tot een extra investering van respectievelijk € 4,5 en € 6,0 (multiplier factor 4,5 en 6,0).

In 2017 en 2018 zijn niet de mogelijkheden gevonden voor een structurele financiële bijdrage. Gezien de huidige ervaringen met het RIF, met de EB en de meerwaarde voor de regio is het wenselijk om hieraan te blijven deelnemen. Momenteel dragen alle gemeenten in de regio financieel bij aan het RIF. Wanneer er vanuit Tiel geen bijdrage voor het RIF beschikbaar wordt gesteld kan dat de samenwerking en de realisatie van de ambities in de regio onder druk zetten. Een evaluatie van het RIF moet nog plaatsvinden. Als Tiel in 2019 niet bijdraagt worden we gezien als onbetrouwbare partner. Door wel bij te dragen laat Tiel zien een partner te zijn die gelooft in regionale samenwerking binnen FruitDelta Rivierenland om de regionale economie te versterken. Wij stellen voor om, in afwachting van de nog op te stellen evaluatie, nogmaals eenmalig de benodigde € 3,- per inwoner beschikbaar te stellen. De structurele bijdrage hebben we opgenomen bij de wensen.

Bodemsanering Wetro-terrein Papesteeg 96-100 € 100.000 *eenmalig*

Sinds 2008 zijn wij eigenaar van het voormalige Wetro-terrein aan de Papesteeg 96-100. Op dit terrein is een omvangrijke verontreiniging met gechloreerde koolwaterstoffen aanwezig die zich via het grondwater in westelijke richting tot voorbij de Linge heeft verspreid. Sinds 2009 wordt de verspreiding tegengegaan door middel van een biologisch scherm. In 2019 loopt de overeenkomst af met de aannemer die het scherm onderhoudt en daarmee ook het beschikbare budget. Daarom is onderzocht op welke wijze de sanering voortgezet kan worden en tegen welke kosten. De commissie bestuur is middels een informatienota in de vergadering van 16 november 2017 daarover reeds geïnformeerd.

Uitkomst van het onderzoek is dat de sanering beter op een andere wijze kan worden voortgezet maar dat de definitieve aanpak mede afhankelijk is van instemming van de provincie en van aanvullend bodemonderzoek. Totdat er duidelijkheid is over de definitieve aanpak, is budget nodig voor voorlopige instandhouding van het huidige systeem en verder bodemonderzoek.

Met een bedrag van € 100.000 kan de huidige bodemsanering voorlopig t/m 2020 worden voortgezet en kan gelijktijdig onderzoek worden gedaan naar een alternatieve methode.

Update regionaal fietsroutenetwerk € 5.129 *structureel*

Het regionaal fietsroutenetwerk is een belangrijke basisvoorziening voor het beleid van recreatie en toerisme. Zonder fietsroutenetwerk is het lastig om fietstoeristen te trekken naar de

Regio en de gemeente Tiel. Ook is het een voorziening die veel gebruikt wordt door eigen inwoners.

Het beheer en onderhoud van het fietsroutenetwerk ligt bij Uiterwaarde. Het beheer is 2009 bij de totstandkoming van het fietsroutenetwerk voor 10 jaar afgekocht. Deze periode loopt in 2019 af. Om ook voor de komende 10 jaar opnieuw het beheer financieel gedekt te hebben is een bedrag van € 1,25 per inwoner nodig.

Vervanging houten damwanden Annie Romeinstraat € 36.000 investering

Een gespecialiseerd adviesbureau constateerde tijdens de inspectie dat de houten damwanden aan de Annie Romeinstraat aan het einde van de levensduur zijn. Het hout is verrot en kan daardoor de grond niet meer keren.

De houten damwanden sluiten aan op grond van woningcorporatie SCW. Zonder onze damwanden stort een stuk grond in van SCW. De grond wordt voor hun huurders onbruikbaar.

Herinrichting openbare ruimte Esdoornstraat – Meidoornstraat € 450.000 investering

Op 18 juli 2017 is met Kleurrijk Wonen een samenwerkings- en ontwikkelingsovereenkomst gesloten om samen op te trekken bij de herstructurering van hun woningbezit aan de Esdoornstraat – Meidoornstraat. Het plan van de corporatie is om 74 te kleine en verouderde woningen te slopen en (circa) 56 woningen nieuw terug te bouwen. Na het opleveren van de woningen moet het gebied woonrijp worden gemaakt. De openbare ruimte (wegen-parkeren en groen) moet opnieuw worden ingericht. De hieraan verbonden kosten zijn deels voor de corporatie maar grotendeels voor de gemeente, als beheerder van het openbaar gebied.

Uitvoeringsplan wijkregisseurs € 111.000 gedurende twee jaar, daarna € 81.000 structureel

Sinds september 2015 kent Tiel de wijkregisseurs. Door omstandigheden hebben zij maar kort op volledige sterkte kunnen werken. Desondanks zijn zij niet meer weg te denken in Tiel. Zowel inwoners als gemeente waarderen hun inzet en resultaten. Zij zijn onontbeerlijk in de beweging die de gemeente maakt naar meer vraaggericht werken en de inwoners centraal stellen. Het bestendigen en door-ontwikkelen van het wijkgericht werken met wijkregisseurs vraagt om full-time inzetten van vier wijkregisseurs. Ten tijde van de Evaluatie uit 2017 was de inschatting nog dat een impuls van twee jaar voldoende zou zijn, maar de ontwikkelingen in het afgelopen jaar hebben duidelijk gemaakt dat dat niet het geval is.

Keuze te maken uit de politieke-bestuurlijke wensen

Wanneer de onvermijdelijke nieuwe uitgaven afgetrokken worden van de beschikbare 2 maal € 200.000 ontstaat het volgende beeld.

	2019	2020	2021	2022
Beschikbaar	400.000	200.000	200.000	200.000
Onvermijdelijke nieuwe uitgaven	362.329	205.256	174.469	173.681
Restant beschikbaar	37.671	-5.256	25.531	26.319

In 2019 is dus nog € 38.000 beschikbaar, in 2020 zijn er geen middelen meer en vanaf 2021 rond de € 26.000.

Voor invulling van die bedragen kunt u eventueel een keuze te maken uit de onderwerpen die hieronder zijn beschreven.

Aanpak ondermijningscriminaliteit € 4.500 structureel

De aanpak van ondermijningscriminaliteit is de komende jaren een serieus thema voor lokale veiligheid. Belangrijk hierbij is dat lokaal en regionaal goed op elkaar aansluiten – niet alleen vanwege de gemeentegrens overstijgende casuïstiek, maar ook met het oog op een efficiënte samenwerking met de strafrechtketen. Daarom is het advies van het Districtelijk Veiligheidsoverleg (DVO) in de regio Gelderland-Zuid de bovenlokale ondersteuning, nu nog actief in 9 gemeenten waaronder Tiel, uit te breiden naar alle gemeenten en daarmee

tegelijkertijd ook te versterken. Daarom richten we samen met de overige gemeenten in de regio per (1 april 2018) een intergemeentelijk projectbureau op. In eerste instantie bij wijze van pilot voor de duur van een jaar en op basis van een kostenverdeling naar inwoneraantal. Gemeente Nijmegen zal hiervoor in elk geval voor de duur van de pilot als gastheer optreden. Voor de gemeente Tiel betekent dit dat we op basis van de huidige structuur van het IGP kunnen doorgaan en wordt dit ingebed binnen de regionale structuur van Gelderland zuid. Indien de middelen niet worden toegekend is het de vraag of we het IGP, zoals nu wordt toegepast in Tiel, kunnen voortzetten en 'ondermijnen' we de voorgestelde regionale samenwerking. Daarmee wordt ook de aanpak van ondermijning in Tiel moeizamer. Ten behoeve van de huidige aanpak IGP Tiel is een bedrag in de begroting opgenomen van € 15.000. Totaal is een bedrag van € 19.500 benodigd.

Deelname/partner week van Respect € 1.500 structureel

Respectvol samenleven is natuurlijk iets voor iedere dag, maar we zien ook dagelijks vele voorbeelden waarin dat niet vanzelfsprekend is. Polarisatie, discriminatie, uitsluiting van wege afkomst, sekse, huidskleur, seksuele geaardheid, sociale klasse of geloof is helaas nog steeds, en wellicht wel steeds meer, aan de orde van de dag. Door partner te worden in de week van respect (inmiddels nemen al 130 gemeenten hieraan deel) wordt het thema een week lang vol in de schijnwerpers gezet. Door op deze manier gezamenlijk massa te maken zijn we in staat de samenleving positief te veranderen. Samen met inwoners en maatschappelijke organisaties werken we aan een respectvolle en inclusieve samenleving, waar iedereen zich thuis voelt. Als bestuur en politiek geven we hiermee het goede voorbeeld. Bekende Nederlanders, politici, topsporters en andere betrokken Nederlanders geven gastlessen op scholen en sportclubs. Hierin staat de dialoog, het persoonlijk gesprek en verbinding met elkaar maken centraal. Door deze gastlessen en les- en inspiratiematerialen inspireren we kinderen, jongeren en hun begeleiders om zelf bij te dragen aan een samenleving waarin ruimte is voor iedereen. Burgemeester en/of wethouders worden ambassadeur van de week en geven vanuit die hoedanigheid één of meerdere gastlessen. De laatste jaren hebben we in Tiel beperkt meegedaan aan deze week door o.a. aan de speeddate respect mee te doen. Voor het partnerschap is jaarlijks een bedrag van € 1.500 verschuldigd.

Renovatie Cruyff Court € 85.000 investering

Het Cruyff Court Tiel aan de Wadenoijenlaan is in 2008 in samenwerking met de Cruyff Foundation aangelegd als speelvoorziening voor de jeugd. De raad heeft in augustus 2017 het plan van aanpak vast gesteld voor "Overdracht beheer speelplekken in combinatie met participatie". In november 2017 is er in een raadsvoorstel aangegeven dat het Cruyff Court niet meegenomen dient te worden in de overdracht en onder gebracht moet worden in een ander programma. De gemiddelde levensduur van de kunstgras mat is 10 jaar. De Cruyff Foundation laat inspecties van het kunstgras uitvoeren tegen het einde van de levensduur. Uit deze inspectie is naar voren gekomen dat het kunstgrasspeelveld vervangen dient te worden in 2019.

Renovatie honkbalveld € 295.000 investering

In 2013 is een meerjaren Investeringsplan gemaakt. Voor 2018 staat in dit plan de renovatie van het honkbal- en softbalveld op Sportpark Rauwenhof. In 2014 heeft de KNBSB een bezoek gebracht aan de betreffende velden van de vereniging de Panters op Sportpark Rauwenhof. Hierbij heeft de KNBSB een aantal gebreken geconstateerd. Naar aanleiding van deze gebreken en de gewijzigde regels van de KNBSB is in opdracht van de gemeente een onderzoek verricht naar de benodigde werkzaamheden en kosten om het honk- en softbalveld te actualiseren naar deze eisen. In de kaders van het sportaccommodatiebeleid is gesteld dat de gemeentelijke sportaccommodaties (na renovatie) voldoen aan de actuele eisen, die de bond hieraan stelt voor het spelen van competitie op amateurniveau. Uit contact met de KNBSB blijkt dat sommige eisen eerder moeten worden gezien als een richtlijn dan wel als de meest optimale spelsituatie. Vandaar dat de renovatie op verschillende niveaus kan worden gerealiseerd.

Bij de basis renovatie (€ 117.000) is er een risico dat de KNBSB de velden afkeurt en volgen we niet ons gestelde sportaccommodatiebeleid. Bij de maximale renovatie (€ 435.000) volgen we ons sportaccommodatiebeleid en voldoen we aan de huidige eisen en wensen van de KNBSB. Echter gezien het ledenaantal (64 per 1-1-2018), de trend en het niveau van de honk- en softbalvereniging is er een midden renovatie voorgesteld.

Uitbreiding speelcapaciteit Theole € 500.000 investering

Voetbalvereniging Theole voorziet met name de inwoners in het centrale deel van de Gemeente Tiel. De afgelopen jaren is het ledenbestand van de vereniging met 40 leden per jaar toegenomen, naar 752 leden, waarvan 645 jeugdleden. Hierdoor beschikt de vereniging met de huidige 4 natuurgras voetbalvelden en een kunstgrasveld over onvoldoende capaciteit om haar leden te kunnen laten trainen en competitie te spelen op het niveau van de breedtesport.

Zoals in de kadernota sportaccommodatiebeleid is vastgesteld wil de Gemeente - indien het financieel en ruimtelijk mogelijk is - de gemeentelijke sportvoorzieningen uitbreiden als blijkt dat hier behoefte aan is. In het westelijke en centrale deel van de Gemeente Tiel is behoefte aan meer speelcapaciteit voor het beoefenen van de voetbalsport.

Op basis van de capaciteitsberekening, zoals deze door de KNVB, de VNG en de Vereniging Sport en Gemeenten is opgesteld, heeft t.s.v. Theole gezien het huidige aantal leden behoefte aan 4 wedstrijd velden en 2,5 trainingsveld (alles natuurgras) of 2 kunstgrasvelden en 2 natuurgrasvelden. Binnen het huidige sportpark (sportpark Drumpt) kan dit worden gerealiseerd door één natuurgrasveld om te vormen naar kunstgras.

Wanneer niet wordt geïnvesteerd in het uitbreiden van de speelcapaciteit bij t.s.v. Theole stelt de vereniging dat zij enerzijds een ledenstop moeten invoeren en dat zij de trainingen op een andere manier moeten verdelen over de velden.

Vervanging hekwerk sportpark De Lok € 55.587 investering

Vervanging hekwerk sportpark Ridderweide € 23.310 investering

Voor De Lok en Ridderweide sportparken is er 2 jaar geleden een start gemaakt met het vervangen van het hekwerk. Hierbij is niet het gehele hekwerk vervangen. Deze aanvraag betreft vervanging van het resterende hekwerk.

Duurzaam veilig totaal € 188.000 eenmalig

De voortzetting van het beleid rondom duurzaam veilig leidt tot extra investeringen waarvoor nu geen middelen in de begroting zijn opgenomen. De volgende maatregelen, waaruit eventueel een keuze kan worden gemaakt, worden voorgesteld:

inrichten woonwijken 30 km/uur	€ 60.000
50 km/uur en 70 km/uur	€ 28.000
60 km/uur inrichting buitengebied	€ 78.000
idem, investering in 2020	€ 30.000
verbeteren verkeersveiligheid schoolomgevingen en school-thuisroutes	€ 40.000

Regionaal investeringsfonds € 125.000 structureel

Bij de onvermijdelijke nieuwe uitgaven hebben we de argumenten gegeven waarom het RIF een belangrijk instrument is bij de versterking van de regionale economie. Tegelijkertijd vinden wij het belangrijk dat de resultaten goed worden geëvalueerd voordat we besluiten tot een structurele bijdrage. Derhalve hebben we de structurele bijdrage als wens opgenomen.

Uitvoeringsprojecten binnenstad € 50.000 gedurende 3 jaren

In 2017 is de structuurvisie/binnenstadsvisie vastgesteld. Deze visie dient als basis voor het bestemmingsplan en een uitvoeringsagenda. In het najaar 2017 en begin 2018 is samen met stakeholders in de Binnenstad een concept-uitvoeringsagenda opgesteld. Om nu als gemeente ook daadwerkelijk wat te kunnen betekenen bij de concept-uitvoeringsagenda is budget benodigd.

Dit budget wordt niet ingezet voor de grote projecten zoals bijvoorbeeld aanpak Westluidensestraat maar voor kleinere projecten zoals bijv:

- Opknappen van stegen samen met stakeholders;
- Meefinancieren projecten van Hart van Tiel;
- Verlichtingsplan;
- Deelopdrachten in de Openbare Ruimte zoals bijv. extra fruitbomen, extra groen, etc.
- Ondersteunen van initiatieven van stakeholders Binnenstad;
- Herstellen van oude objecten zoals bijv. herstel de middeleeuwse Kraan of Waterpomp;
- Enkele etalages van leegstaande panden opknappen (inhuur etaleur).

Het budget moet echt stimuleringsgeld zijn zodat initiatieven vanuit de binnenstad van de grond kunnen komen.

Regels voor toekenning gelden worden opgesteld na besluitvorming over dit budget.

Aanvullend kunnen we kijken of we met deze extra inzet van gemeentelijke middelen ook financiering van de provincie Gelderland of Regio kunnen krijgen voor onderdelen van deze aanpak. (cofinanciering).

Dorpsontwikkelingsplan Kapel-Avezaath € 10.000 structureel plus 17.345 investering
Kapel Avezaath heeft in samenwerking met de ambtelijke organisatie een dorpsplan opgesteld. In dit dorpsplan wordt een aantal projecten beschreven. De dorpsraad wil 2 van deze projecten uit gaan voeren:

- aanleg klompenpad
- Impuls biodiversiteit

Voor beide projecten is provinciale subsidie beschikbaar. De provincie stelt hiervoor eisen. De belangrijkste zijn:

- de gemeente is aanvrager van de subsidie
- de gemeente staat garant voor 50% cofinanciering

Bij niet honoreren kan er geen subsidie worden aangevraagd en de projecten niet worden uitgevoerd.

Vervanging houten steiger aan De Hennepe € 15.000 investering

De steiger is in 2017 verwijderd omdat het te onveilig werd om te gebruiken. Veel hout was weggerot en er ontstonden gaten in de vloer.

Omwonenden gebruiken de steiger wel graag. Volwassenen en kinderen vissen er wanneer de plantengroei niet te hoog is en ze zoeken naar waterbeestjes.

Uitbreiding Brede School aanpak € 72.000 structureel

Brede scholen combineren onderwijs met naschoolse opvang, zorg, welzijn, sport en cultuur. Hierdoor krijgen kinderen meer kansen om zich te ontwikkelen op verschillende vlakken (sociaal(-emotioneel), cognitief, fysiek). In Tiel gebeurt dit via de Brede School Tiel-Oost. Het is onze ambitie om de Brede School aanpak uit te breiden naar de andere wijken. De schoolbesturen primair onderwijs hebben deze ambitie onderschreven in het bestuurlijk overleg LEA. Ook de uitkomsten van een in schooljaar 16/17 gehouden verkenning (per wijk) met de basisscholen en de organisaties uit de wijken West, Kloosterbuurt, Drumpt/ Kloosterbuurt en Passewaaij ondersteunen deze ambitie.

Om dit te realiseren is het volgende nodig:

- a. structurele uitbreiding van de capaciteit van de Brede School coördinator van 0,4 fte (€ 28.474) naar 1 fte (€ 71.186);
- b. structurele uitbreiding van de capaciteit van de projectondersteuner van 0,2 (€ 14.237) naar 0,7 fte (€ 49.830) en;
- c. een activiteitenbudget van € 15.000.

Het betreft daarmee een structurele bijdrage van € 93.304.

Dekking kan voor € 21.356 gevonden worden in het Onderwijsachterstandenbudget, zodat een bedrag van € 72.000 in deze Perspectievennota wordt gevraagd.

Verhoging budget Rekenkamer € 20.000 structureel

De rekenkamercommissie heeft de wens om in plaats van 1 onderzoek per jaar er twee te kunnen uitvoeren. Hiervoor is een structurele verhoging van het rekenkamercommissiebudget van € 20.000 nodig. Daarmee wordt het gemiddelde voor middelgrote gemeenten van circa € 1 per inwoner bereikt.

Organisatieontwikkeling monitoring dienstverlening € 15.000 structureel

Gemeente Tiel wil de dienstverlening zoveel mogelijk inspelen op de behoeften van haar inwoners. Om dat te kunnen doen is het noodzakelijk regelmatig feedback te vragen op onze werkwijze en niveau van serviceverlening. Dit doen we organisatiebreed als ook per product/ dienst/ beleidsopgave. Het eenmalig meten van servicenormen is niet gewenst. In de begroting is toegezegd dat we meetresultaten zullen delen. Er is een pilot afgerond voor klantfeedback, deze geeft aan dat beter gereedschap nodig is om de resultaten weer te geven. Daarnaast gaan meer teams aansluiten op dit gereedschap. Als we niet investeren is dit niet mogelijk. Structurele ontwikkeling vraagt ook om structureel meten hiervan.

Workflow subsidies € 48.600 structureel

De raad heeft unaniem de aanbevelingen van het rekenrapport inzake Subsidies omarmd. Om aan de aanbevelingen van het rapport te kunnen voldoen en het subsidieproces 'in control' te krijgen is het noodzakelijk om over te gaan tot de aanschaf van een specifiek workflowsysteem voor subsidies. De jaarlijkse lasten van onderhoud, koppelingen en kapitaallasten bedragen € 48.600. Indien u besluit om tot deze nieuwe uitgave over te gaan zullen we voor de aanschaf- en implementatiekosten van zo'n applicatie in de 2^e voortgangsrapportage voor 2018 nog een bedrag van € 70.000 opnemen.

5. Conclusies en besluitvorming

De ontwikkelingen zoals in deze Perspectievennota geschetst leiden tot het volgende financieel perspectief, waarbij we ervan uitgaan dat de beschikbare middelen voor nieuwe uitgaven helemaal uitgeput zullen worden.

Bedragen x € 1.000	2019	2020	2021	2022
Meerjarenperspectief begroting 2018-2021 (incl. amendementen)	+126	+37	-133	-133*
Verwachte extra algemene uitkering	+809	+1.624	+2.370	+3.663
Tekorten sociaal domein	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
Effect afschaffing precarioheffing kabels en leidingen				-1.250
Gevolgen begrotingen gemeenschappelijke regelingen	-135	+87	-93	-93
Structurele doorwerking 1 ^e voortgangsrapportage	-560	-560	-560	-560
Coalitieakkoord 2018-2022:				
Rondweg Passewaaij			-65	-65
Startersleningen	-9	-9	-9	-9
Bemenste veegwagen	-55	-55	-55	-55
Stadsmakelaar aanpak leegstand	-70	-70		
Waalkade fase 2		-30	-30	-30
Zwembad (extra vertier)			-12	-12
Integrale toegang sociaal domein		-200	-200	-200
Organisatie op orde	-380	-380	-380	-180
Inzet reserves	+803	+307		
Nieuw financieel perspectief	-471	-249	-167	76

*voor 2022 moet de kanttekening worden gemaakt dat deze nog niet is gebaseerd op een volledig doorgekende begroting

In bovenstaande cijfers zijn de gevolgen van de meicirculaire 2018 nog niet verwerkt. De eerste signalen zijn dat deze negatief uitvalt voor de gemeenten t.o.v. de maartcirculaire, die in deze Perspectievennota is meegenomen.

Zodra wij de cijfers van de meicirculaire hebben doorgekend sturen wij u hierover een informatienota.

Uitgangspunt van dit college is en blijft dat we u in het najaar een sluitende meerjarenbegroting aanbieden.

Teneinde in elk geval 2019 sluitend te krijgen stellen wij voor om een aantal nieuwe uitgaven van het coalitieakkoord naar achteren te schuiven. Dit zijn de rondweg Passewaaij, de bemenste veegwagen, de stadsmakelaar aanpak leegstand en de organisatie op orde. De financiële gevolgen van het coalitieakkoord komen er dan als volgt uit te zien:

Coalitieakkoord 2018-2022:				
Rondweg Passewaaij				-65
Startersleningen	-9	-9	-9	-9
Bemenste veegwagen		-55	-55	-55
Stadsmakelaar aanpak leegstand		-70	-70	
Waalkade fase 2		-30	-30	-30
Zwembad (extra vertier)			-12	-12
Integrale toegang sociaal domein		-200	-200	-200
Organisatie op orde		-380	-380	-380

Inzet reserves	+803	+307		
----------------	------	------	--	--

Dit leidt vervolgens tot het volgende aangepaste financieel perspectief:

Aangepast financieel perspectief	+34	-249	-172	-124
---	------------	-------------	-------------	-------------

In de komende maanden zullen we zoeken naar financiële ruimte om in 2019 in ieder geval de veegwagen en de stadsmakelaar mogelijk te kunnen maken. Bovendien zal bij de begrotingsbehandeling meer zicht zijn op het financieel perspectief op basis van de doorgerekende uitkomsten van de meicirculaire en septembercirculaire 2018.

Teneinde ook het meerjarenperspectief 2020-2022 sluitend te krijgen zullen we in het komend jaar voorstellen ontwikkelen. Deze voorstellen zullen we verwerken in de Perspectievennota van volgend jaar.

Het financieel perspectief betekent wat ons betreft wel dat de keuze voor nieuwe uitgaven beperkt moet blijven tot de bedragen die zijn genoemd in de tabel op pagina 14 (€ 37.000 in 2019 en € 26.000 in 2021 en 2022). Ook kan overwogen worden om deze bedragen in te zetten voor het terugdringen van het tekort en dus naast de onvermijdelijke geen andere nieuwe uitgaven op te nemen.

Resumerend stellen wij u het volgende voor:

1. Deze Perspectievennota voor kennisgeving aannemen;
2. De in deze Perspectievennota aangegeven richting voor het te voeren financieel beleid en de nieuwe uitgaven als uitgangspunt nemen voor de op te stellen begroting 2019-2022;

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering van 27 juni 2018,
de griffier, de voorzitter,

Bijlage

Bijlage: Gewenste nieuwe uitgaven

onderwerp	investering	afschr. termijn	1,50%				opmerkingen/toelichting
			2019	2020	2021	2022	
Beschikbaar			400.000	200.000	200.000	200.000	
<i>onvermijdelijke nieuwe uitgaven</i>							
Buurtbemiddeling			11.200	11.200	11.200	11.200	
Toezichthouders rechtmatigheid Wmo en Jeugdwet			10.000	10.000	10.000	10.000	
Vervanging trekkenwand Agnietenhof	350.000	10/15					tlv reserve verv.investeringen
Financiële bijdrage verkeersregelinstantie N834	541.192	15		44.197	43.656	43.115	
Bijdrage Regionaal Investeringsfonds			125.000				eenmalig i.v.m. evaluatie
Bodemsanering voormalig Wetro-terrein Papesteeg 96-100			100.000				activering kosten niet toegestaan
Update regionaal fietsroutenetwerk			5.129	5.129	5.129	5.129	
Vervangen houten damwanden Annie Romeinstraat	36.000	25		1.980	1.958	1.937	
Herinrichting openbare ruimte Esdoornstraat - Meidoornstraat	450.000	30		21.750	21.525	21.300	
Uitvoeringsplan wijkregisseurs 2018			111.000	111.000	81.000	81.000	
<i>subtotaal onvermijdelijk</i>			362.329	205.256	174.469	173.681	
beschikbaar voor wensen			37.671	-5.256	25.531	26.319	
<i>wensen</i>							
Aanpak ondermijningscriminaliteit			4.500	4.500	4.500	4.500	
Deelname/partner week van Respect			1.500	1.500	1.500	1.500	
Renovatie Cruyff Court	85.000	12		8.358	8.252	8.146	
Renovatie honkbalveld	295.000	30		14.258	14.111	13.963	
Uitbreiding speelcapaciteit Theole	500.000	12/30		32.917	32.535	32.154	175K in 12 jaar, 325K in 30 jaar
Vervangen hekwerk De Lok	55.587	30		2.687	2.659	2.631	
Vervangen hekwerk Ridderweide	23.310	30		1.127	1.115	1.103	
Duurzaam Veilig - Inrichten woonwijken 30 km/uur	60.000	15		4.900	4.840	4.780	
Duurzaam Veilig - 50 en 70 km/uur	28.000	20		1.820	1.799	1.778	

Duurzaam Veilig - Inrichten buitengebied 60 km/uur	78.000	15		6.370	6.292	6.214	
Idem, investering 2020	30.000	15			2.450	2.420	
Verbeteren verkeersveiligheid Schoolomgevingen	40.000	15		3.267	3.227	3.187	
Structurele bijdrage Regionaal Investeringsfonds				125.000	125.000	125.000	
Uitvoeringsprojecten binnenstad			50.000	50.000	50.000		
Dorpsontwikkelingsplan Kapel-Avezaath	17.345	10		11.994	11.968	11.942	jaarlast incl. € 10.000 onderhoud
Vervangen houten steiger De Hennepe	15.000	15		1.225	1.210	1.195	
Uitbreiding Brede School aanpak naar heel Tiel			72.000	72.000	72.000	72.000	
Verhoging budget rekenkamer			20.000	20.000	20.000	20.000	
Organisatieontwikkeling monitoring dienstverlening			15.000	15.000	15.000	15.000	
Workflow subsidies n.a.v. Rekenkamer en accountant			48.600	48.600	48.600	48.600	
<i>subtotaal wensen</i>			973.929	830.779	801.526	749.794	
Verschil			-936.258	-836.035	-775.995	-723.475	